

BAJAI

FRISS UJSÁG

Megjelenik minden nap.

Kiadó: Rothschild Zsigmond

Felolós szerkesztő:

FODOR KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Baján Gránátos-utca.

A protestánsok a burokért.

Magyar protestánsok és a burk háború.

Del-Afrikában két protestáns nemzet élet-halál harcot vív egymással. Az angol káposztas rüetete kezdet egy szabad, kis, de lelekben nagy, hitben erős nemzetre, mely a sötét világgeszen felgyújtotta a civilizáció fúkiáját, munkálkodott a saját és az emberiség javára, boldogan élt kieselny formában, mert erős vára nekizárta Istent volt, kit nem tagadt meg a jöletben s laborul előtte a buroksorsra is. Midőn már mindenét elvesztette, midőn a gofokok szetszörták, leigazták a maroknyi nemzetet, megmaradt nekik mind annál erősebb váru: a hit s ennek csodája miatt foryattak ma is azt a csodás harcot, mely őket a világ legbambultabb nemzetévé avatta fel, mely a világtörélenem véres lapján a buorszeretét dicső példáját fogja nyújtani örökre. Angol és boer gofok iszonyú kegyetlenségek végzeknek. Ezekre megy az elesettek száma, az egész művelt világot löf rázza az irtoztos csatahajó rémes hangja, melybe a haladókék halál bőrgése vegyül.

Ehától a magyar protestánsokhoz is a testverek e megrendítő jalkijálása. Mig az egész művelt világ a nagyhatalmak és az örökbeke hirdetőinek szoszátjár apostolai szótlanul nézik az ölköklő csatát, addig a magyar protestánsok talpra állanak és a reformáció emlékünnepen megemlékeznek azokról, kik hitben testvereknek egymást mésszorolják.

A megdöbbenés és a borzalom érzése tollat ad kezükbe melylyek megírják szívük szerint fájdalomukat és kétségbeesésüket a két testver hívó nemzet gyilkos küzdelmei fölött.

A reformáció emlékünnepen az evangéliumi kereszténység magyarországi egyházainak lelkipásztorai azzal a kérelemmel járulnak VII. Edward angol király ofelsége elé, hogy az angol és boer protestáns testvérnemzetek ölköklő háboruját keresztény szíve és királyi hatalma szerint szüntesse meg.

A nemes szívűök sugallt kérelmet aláírták a magyar protestáns egyházak majdnem valamennyi püspökei és lelkipásztorai. Ott álljuk többek között Antal Gábor, Ferenc József, Gyurácz Ferenc, Kun Borzalan, Müller Frigyes, Sarkány Sámuel és Szász Károly püspökök

névét, valamint kívüők hatszáz magyar református lelkészét, püspökökét nevéit is a keresztény szívűs az emberbaráti szeretet hangja szerint megírt kerelem fölött.

Vajjon meg tessze-e a kivant eredmény, meghallgatja-e az angolok hatalmas kiralya a magyar protestánsok alázatos kérelmét vagy továbbra is sorsára hagyja a két protestáns testvérnemzetet. Ha a hatalmas ur nem hallgatja meg a hívők jogosult kérelmét, meg fogja azt hallgatni a minden királyval hatalmasabb kiraly az ebben ki vállamat srója az igazok ellen törő dölyfös és telhetetlen nemzetre.

Hirek.

- Bacs megyei közigazgatási naptar fog legközelebb Peto Lajos hirliropi kollégának szerkesztésében megjelenni. A naptár igen érdekes és hasznos tartalommal fog megjelenni. Többek között egész Bacska tisztí név és címtárát stb. Itt fogjuk találni az összes bacsikai országos képviselők életrajzi adatait is.

- Kanyaró B. Almáson. B. Almáson járványserűen föllepet a kanyaró és nap-nap után szedi áldozatait. A hatóság meglette a szükséges óró intézkedést.

- Hivatal vizsgálat. Polgár Jozsef kir. törvényeszereti elnök a mult heten hosszabb ideig tartózkodott Baján és megvizsgálta a bajai királyi járásbírószög hivatalait.

- Exhumálás. Molnácseröl írják: Freund Mór helybeli szatócs az elmúlt nyár folyamán néhány napi betegeskedés után meghalt. Hulláját a halottkémist teljesítő közpösi orvos megvizsgálta, azután elhantolták, mert hiszen a ki meghalt, el kell azt temetni. Ö kint nyugodott a temetőben, de midőnt halála után különböző meunde mondkák kelték szárnyra, melyből kierzett az a gyauu, mintha Freund Mórnak az elköltözésében valami uton-módon segédkeztek volna. A szobeszéd az elhunyt feleségét terhelve. Hogy a tényállás kiderítésésük s ha az egész dolog közsábirnak bizonyul, annak szárnyait szegjék, az esetet bejelentették a közigazgatási hatóságának. Ez azután meglette a szükséges lépéseket, melyeknek végeredményeként folyó hó 24-én, csütörtökön délelött Freund

Mór hulláját exhumálták, hogy megvizsgálják, fenforg-e a mérgezés esete vagy sem. Az ügyesség részéről megjelentek dr. Jellasi és Blau törvényeszereti orvosok. A mohácsi járásbírószög részéről Böck Bela albiró, továbbá Szinkovich Károl főszolgabíró és dr. Löwy Jakab járásorvos. A hullát kiemelték, a vevizsgálathoz szükséges részeket kimetszték s megvizsgálás végett felkötötték Budapestre Felletár Emlinek. A meunde-mondák gyanusított asszony egyelőre csendőri felügyelet alatt van. Mindenesetre szükséges volt a vizsgálat, mert ha az asszony ártatlan, mellatlanság volna öt átendemi a rágalomnak, de ha hiba történt volna, azt is ki kell deríteni, valamint azt, hogy ki követte el.

- Tífuszjárvány a szabai katonák között. Félelmetes hír érkezik Bosznijából, ahol a 80-ik szabaiak gyolgeresed egy része állomásozik. Ebben az erdőben félelmetesen dühög a tífuszjárvány; alig van nap, hogy 6-8 megbetegedés ne fordulna elő. A legénységnek a legszigorubb orvintézkedéseket tették folyamában és mindenek dacára, ugyszólván minden századnál, amely Visegrádon székelt, 20-25 katonafekszik állandóan a járványkórban. Hogy mi az oka a betegeseknek, annak is meg van a magyarázata. A törökök és bosnyákok temetője a hegyeknek van, közel a lakonyához. A forrás-víz, mely a hegyekből jön, Gszövegült az esővízzel, amely a temető talaján keresztül átszivárog és azt a vizet itta eddig a legénység. Mikor az első megbetegedések történtek, az okot és ezt a vizben találták. Az intézkedés azonnal megtörtént, a legénységnek megtiltották, hogy annak a forrásnak vizeiből igyanak, elliltották továbbá a gyümölcs élvészétől.

- Falopás. Közeledek a rideg tél. Sok ember nem tud magának másképp fűtőt szerezni, mint hogy lop. Ezt bizonyítja azanok körülmény, hogy a fakereskedők panaszokodnak, miszerint faraktárukat állandóan dézsmálják.

- A koldust rabolta ki. A szabaiak kir. törvényeszereti, mint esküdőbírószög, szombaton d. e. 9 órákor tárgyalás alá vette Vancsik János javokvácsi lakos rablás bűntettével terheltet a bűnügyét. Vancsik János bajai születésű jankovái lakos, 18 éves, rom. katb. f. év

július 28-án kora reggel Krakkau Zsigmond jankovái szatócs pálinka mérésében találkoztott Dér István 71 éves balasi koldussal, aki a jankovái bucsura azért jött, hogy kolduljon. Vancsik János és Dér István együtt utnak indultak Halas-felé, Vancsik János felhívása folytán a rövidbe, de elhagyottabb dülő uton. Utközben Dér István nadrágszija szakadt, melyet Vancsik János neki megigazított és azért pénzt kért tőle, azonban Dér István azza akart ez elől kimentni, hogy neki nincs pénze. Ezután midőn a Terézhalom erdőbe betérték Vancsik János az őreg Dér István megmentáde, földbe vágta és a nyakán lógó pénzszacsokjait - melyben állítólag 2 fillér 80 kr. volt - egy bicskával levágta s azt magával elvitte. Az őregöt pedig otthagya az erdőben. Dér István visszatért Jankovára a megkérdezte Krakkau Zsigmond kereskedőt megámadója kitérőül a aztan jelentést tett a csendőrnegél. Másnap aztan Vancsik Jánost be fogták. Ebben az ügyben tiltkezet az esküdőbírószög. Az esküdtek Vancsik Jánost a lopas vétségében egy hangul bűnosnek találták, minél fogva a kir. törvényeszereti, mint esküdőbírószög vadlott Vancsik Jánost két és fél havi börtönre itelle, amely bantestét azonban a vizsgálati fogással kis is föltölte és így Vancsik az ítélet kihirdetése utan szabab-lába eresztettet.

- Az új utcanevek. A körgyűlés tudvalegveleg elhatározta, hogy azon utaknak, a melyeknek furcsa és lehetetlen neveik vannak, új nevet fog adni. Ezt a körgyűlés jó ideje, hogy elhatározta és az elkeresztelendő utaknak még mindig meg van a lehetetlen, kimondhatatlan neve. Új utca nevek, utca és házszám jelző táblácskák hol kések az éj homályában.

- Állat az emberben. Fölháborítani esetről kapunk tudósítást szentiványi levelezőnkől, Sebilli Mátyás és Szeile Tamás Bajáról hazamenet fölvettek kocsijukra egy K. Julius nevű asszonyt és egy elhagyott uton megmentádták. Az asszony védekezett és a vadallatokról megszabadulva följelentette őket. Ezek most a bajai bíróság foglya.

Osztálysorsjegyet

ROTHSCHILD ZSIGMOND-nál vásároljunk BAJÁN hol már számos nagyobb nyemény lett sorolva. A nyemények azonnal levonás nélkül fizettetnek ki. A 9-10 sorsjátékra, melynek l. húszra már november 21-én és 22-én lesz sorsjegyet a következő árakért kaphatók: egész 12 kor. fél 6 kor. negyed 3 kor. és egy nyolcad sorsjegyet 1 1/2 koronáért. Vidékre postaköltséget nem számítjuk.

Egy (gazi) szerencsés

Philadelphia, okt. hó. — Saját tudósításoktól. —

Philadelphianak nagy szentációja van. Nagy fiatal ember, Howard K. Sloan állás nélküli reporter. Henry E. Wallace a „Press society reporter”-e, ki az előkelő társaság dolgot énekel meg; D. Knight Findlay a „North American” című lapja a latat górsíroira és Oscar S. Dunlap fogva van a vád alatt, hogy Goodrich Mabel nevű asszonyt fényes nappal elrabolták, több napig fogva tartották és kifosztották. Ha a bíróság a vádat emberrelátnak minősíti, úgy a büntetés életfogytiglani fegyház.

A Goodrich no egy kétes hírnemulatónely tulajdonosa. Ez a no a napokban megjelent a philadelphiai rendőrségben és a következő rablótörténetet beszélt:

Egy idő óta járt a helyiségbe egy fiatal ember, a ki bőven költötte a pénzt. Vagy két hét előtt meghívta setokaszokas Fairmount parkba. Hozzátette, hogy jó volna, ha a nő felvenné minden ékszerét, mert kokcsázás után a város legelőkelőbb etterembe mennek s akarja, hogy ott a Goodrich no kelőképen tündököljön.

Másnap megtörtént a kokcsázás. A bakon lívrés kokcsisült. Mikor a kokcsi a park egy magányos helyére ért, megállította egy férfi, a ki magát a város rend és törvény fenntartó egylete képviselőjének mondta. Ez egyet elősorban éppen az olyan helyiségek elnyomását célozza, minőnek a Goodrich no a tulajdonosa. A férfi azt mondta, hogy elfogatási parancs van a zsebében, de talán lehet intézni a dolgot. Behívták a kokcsiba.

A következő pillanatban a nőnek befémék száját és bekötötték szemét, aztán elvitték egy házba, hol ismét három napig volt fogva. Itt alacsony férfiak elvették minden ékszerét, 2500 dollar értékben, 70 dollar készpénzt és kénszertűket több check aláírására. Azután a kokcsiba uttettek és hazatölti 1 mérföldnyire kitétek az utcára.

A rendőrség eleinte mesének hitte az egészet, de csakhamar sikerült kideríteni a rejtélyes ügyet. Az asszonyon, a szemétől megszűző, az első házban észrevett tűzifecskendőt. A rendőrség kinyomozta, hogy a Ft. Wayne-i önkéntes tűzoltó lakatnyáról van szó, Philadelphiai 14 mérföldnyire. A szomszéd házban a Findlay család lakik. Az egyik fia, J. Knight Findlay, két hét óta keveset volt odahaza. A rendőrség ráakadt, elfogta és Findlay mindent kivallott.

A fent említett cinkostársak is elfogtatván, azok közül is kettőben beismerték, hogy együtt eszeltek ki és hajtották végre a ravasz tervet. Dunlap, a borbély jászolta a lövén kültő vendég szerepét, az állás nélküli reporter szerepelt mint a rendfentartó egylet ügyésze, a „society reporter” bérélté ki a házat, hol az ékszereket elvették a nőől és Findlay volt a kokcsis.

Magas életkor

A kovácsapolnoki anyakönyvvezető a következő érdekes hírt küldi. Folyó év október hó 28-án halt el Kovácsapolnokon Öv. Bobb Mihály né szül. Bogya Pelagia. Született Rév-Kaplnokon 1756-ban tehát 116 évét.

Nevezetesebb életirajzi adatai ezek: Ferjhez ment 27 éves korában, az első férjével másfél évig élt, másfél évig volt el. Második férjével 46 évig élt, 4 évig újra özvegy volt, a harmadikkal 32 évig élt s aztán halála napján 3 évig özvegy maradt. Az első férjével 1 gyügyerke volt, a ki ma 80 éves a második férjével 1 fiú és 2 leánygyermeké volt, a kik életlen vannak.

Van e unokája 22 dédunokája. Előttehen ketszer volt beteg, egyszer tifuszban és egyszer vöröshimlőben szenvedett.

S jól látott élete végső napjait, a 116-ik évben képes volt a cernát a tübe huzni, messzire látott és ismert mindenkit Jozsivú asszony volt, kel emes beszédű, derek munkás és igyekvő.

Egész életében vig volt, a férjével, gyermekivel, munkásaival, szomszédaival, szóval mindenkiel jó barátságban élt, úgy a mostoha gyermekei is, úgy szeretik, mint az édes anyát s náluk is halt meg. A példás erkölcsi nő istovábban mindig merőkedves. Halála napján egészséges volt és botas támaszkodva sokat járkált.

Magyarok mint anakisták.

Orbistonban — mint az angol lapok írják — anakistákat látunk, a mi az egyesült államokban mostan nagy megy ritkaság számba csak; úgy az alkalommal a magyarságustól magyarok voltak és fogva az üldözéssel egy ott élő magyar, Zakány István a következő érdekes levelet írta:

Szuhajti János ságorom Ferrisen. Sa, dolgozót, de nem ment jól munkája s így bizatlanságra ejőtt Orbistonba. Szept. 19-én érkezett meg családjával és vele eljötték burdosai Juhász József, Juhász István, Gulyás József, Szűk János és Bete Mihály, valamennyien mint megértek is Szabolcs. Tiszadoból illetoégének. Szept. 22-én ér. kezelt meg Kovács János a boxkarant, melybe a butor és egy tehen volt pakozva.

Nálam megvesorolávan, elmentek a lakásukba. Ott Juhász István elővette harmonikáját és azon kezdett játszani. Ekkor bement vagy 16 angol és sőt meg pálinkát követelték, de ságorom azt felelte, hogy vasárnap van s így mivel nem szolgálhat.

Csakhamar lefeküdt az egész család és csak akkor ébredtek fel, mikor valóságos kőzupar zuhogott rájuk az ablakon át. Először az egyik alá bujtak, de mikor gőz is fűtött a szobába, az öreg Szuhajti odakiáltott a fiának, hogy vegye elő a puskát és löjjön. János ságor elsőnek ijesztőre a levágóba lőtt, de mikor erre még jobban zuhogott a kő, kilőtt a támadók közé és a

lovás találta is egy embert, a ki másfél óra múlva kiszennvedt.

Engem csak ekkor értesített a történetről egy tót atyafi. Ságorom házban sejttem, de akkor e kézen levőhát ablakból már csak látni volt épen, négy pedig minden fástól együtt be volt verve. A rendőrséggel összeszedtünk egy zsak követ és a félből kiastak a golyót, mely a támadók fegyvereiből eredt. A rendőrök egy angot megvisslartak mint a támadás főszeszét és egy ór. mint Szuhajti — de ezt val alkül — Nelson-löve vitték, hol szept. 22-én este szabadon bocsátották Isz, hogy eloccsátották a megvasnált angolt is.

A bíró agnál Szuhajti teljesen fölméltették, mert megállapították, hogy jogos önvédelemből használtá puskáját.

A mit a lapok írtak, hogy Szuhajti anakistának vették s mar e öb is föllítvák, hogy távozzék a városból, — abból egy szó sem igaz. De sajnos volt, hogy a szomorú eset óta nagyon gyűlölik a magyarokat az iteni angolok és már az én házamat is megtintették kövekkel és golyókkal.

Egy örökségi pör bonyodalmai.

Szeged, nov. 1.

Pár év előtt Semberly Imre honai Gáldirtokos v-grendeletet csinált s 6000 hold birtokát unokájára ifj. Semberly Istvánra testalta. Hagyott nagyobb összeget a F. M. K. E. javára is, időközben az öreg 84 éves korában meghalt s egy 80 éves lányt velt feleségül. Ekkor új grrendeletet csinált, melyben unokáit kitagadta, s az e cs. vagyont a F. M. K. E.-nek hagyományozta azzal a kikövéssel, hogy a haszonélvezet a feleséggel maradjon.

Előb Semberly Imrénél 1898-ban bekövetkezett halála után pör kötetkezett. A kulturgyűlésile megállamda a vgrrendelet érvényét, ifj. Semberly István birtokos vette a vagyont, vele viszont édes apját ifj. Semberly István szállt pörbe a köteves rész miatt.

Az ügy most van a Kurán, eddigelő kedvezőtlenül elin élt a F. M. K. E. és időb. Semberly részére. A birtokot Oklocsányi László (orsz. képviselő, mint tásam gyám kezeli, tekintve az öröksis fiatal korát. A ho tudalmas öröksisösses pör részletei, azota ki alakultak a fiatal öröksis kibékült apjával.

A fiu nemrég születé kitagadta: végett Szegedre érkezett Odaérkezett tegnap este Öv. Semberly Imréné és Oklocsányi László is. Még az éj folyamán megtudták, hogy a fiu hol lakik s lakású ma megjelent Soós rendőrsparancsnok azzal azzal köszöntött be hozzá, hogy Rainer főkapitány kereti. Ha pedig nem akar menni, utatitassa van rá, hogy vezesse elő. A fiu ment is, utközben azonban arra kérte Soóst, hogy ne kövesse.

Az unoka fiatal nagyanjával a rendőrség előtt találkoztak. Hogy mit végeztek, a nagy titkolózás miatt nem lehetett megtudni. Ez után ifj. Semberly István rendőri feladati alatt elment a városba búcsuzni s azzalal megszökött. Id. Semberly István pedig ügyvédhez fordult, mert az a személyes szabadság megsértésű háta.

Magyarul Soma fővárosi ügyvédhez a következő sürgönyt küldték:

„Az Özevgy Oklocsányival egyű” ma itt volt. Főkapitány személyével fiamat detektívekkel városához veltte, a honnan nem eresztették el, hanem az Özevgygel és egymással el kellett utaznia. Hogy hova? nem tudom. Éter-Gölcsem az, hogy Szabolcsnál át Budapestre utaztak, hat óra egytven percóra érkeznek selet: pányudvaron. Özevgy és nyom erőszakos befolyása aól mentse ki famat. Megbízást adtam Balassa szegedi ügyvédnek.

Semberly Istváné” Rainer József szegedi főkapitány a következőket beszéltte egy szegedi újság tudósításának a dolgól:

„Özevgy Semberly Imréné és Oklocsányi László Szegedre érkeztek s azt adtak elő, hogy ifj. Semberly István, kinek k-korúsága meghosszabbított: október 24-án azzal távozt Dió-Jendről, hogy két napra Vácra megy. Huzamosabb ideig mi ériesület sem nyertek, azonban tudomásukra jutott, hogy ifj. Semberly István Debrecen tartózkodik. Ezen hír azonban valóban bizonyult. A főkapitány a fiatal ember közelebbi címét, öt magához idézte, hogy a fiu nagyanjára kerészenek, hogy jöjjön be, hogy engedett, csak azt követte ki, hogy elkötöztek rokonságtól. Azután követek vettek s a fiu nagyanjával eltávozt. A főkapitány saját álláspontja szerint — az iózésben kívül az ügybe nem folyt be, mindössze annyit tett, hogy a nagyanya és fiu részére átengedte hivatalos szuhajti s az egész elintézés alatt mindkettejék kérésére jelen volt.

A menyasszony ruhája.

K. Berla kisaszony nem is jár még meg rövid szoknyában olyt. Két hó vágya volt akkor: hosszú ruha és volégeny. A kisaszony valóságoslag barokkban született, mert a ig lett 15 éves, megkapta nemcs k a hosszú ruhát, hanem a főgenyét is. A volégenyől derek ferj lett, hanem az első hosszú szoknyából, amely menyasszonyi ruhának lécsült — pör támadt, amelyet ma intéztek el a jászrisőség előtt.

A paraszonő H. Emma szabónő a legnagyobb elragadtatás hangján mondta el, hogy milyen isteni szép volt az a menyasszonyi ruha, melyet tündérjakkal sem lehetett volna szebben elkészíteni. A pompás öltözék csupán 33 korona 45 fillérbe került s bár még a másodikkis haladáji kereszleték meg a fiatal asszonynak, a menyasszonyi ruhát most sem fizették ki a szabónőnek.

Az alperes fiatal asszony kifejtette, hogy ő bizony egy filrt sem fizet, mert nem ő rendelte, hanem az édes anyja, a ki jelenleg a prágai közközházban ápolónő. A paraszonő azonban azt állította, hogy a fiatal asszony volégenyével a mostani férjével együtt rendelte meg nála a ruhát. Mar-már abba a stádiumba jutott az ügy, hogy a felperes mint vesztés kerül ki a pörből s a prágai wamával kell felvennie a küzdelmet a 33 korona

BUTOROK részleltizetere Ehrentreus és Fuchs festővőreknél Budapest, VI., Terész-körút 8. sz.

